Hukuk Bölümü 2012/61 E. , 2012/192 K.

- **DAVACININ RAHATSIZLIĞINDA KULLANILAN STENT BEDELININ TARAFINA ÖDENMEMESI ÜZERINE AÇILAN DAVANIN, İDARİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTİĞİ**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : B.Ö.

Vekili : Av.E.D.

Davalı : 1-Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. Av.C.Ö.

2- Maliye Bakanlığı

O L A Y : Davacı vekili, Emekli Sandığı(Devredilen) iştirakçisi olan davacının, 16.3.2007 tarihinde kalp rahatsızlığının tedavisinde kullanılan stentin bedelinin tarafına ödenmesi istemiyle yaptığı bila tarihli başvurusunun reddine ilişkin 07.07.2008 gün ve 135 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Samsun Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü(Emekli Sandığı) işleminin iptali ile 4.990,00 YTL stent bedelinin ödeme tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle 12.9.2008 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 2. İDARE MAHKEMESİ: 20.11.2008 gün ve E:2008/1162, K:2008/1292 sayı ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun incelenmesinden; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde Bu Kanunun, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsadığı, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde Genel sağlık sigortalısı olarak bu kanunun 60'ıncı maddesinde sayılan kişilerin tanımlandığı, "Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar" başlıklı 60. maddesinde Bu Kanun veya bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alan kişilerin madde kapsamında sayıldığı, Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetleri ve Süresi" başlıklı 63. maddesinde sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin sayıldığı, 73. maddesinde Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesinin düzenlendiği, "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 101. maddesinde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceğinin hüküm altına alındığı, 108. maddesinde "Bu Kanunun; 73. Maddesinin 30/4/2008 tarihinde, 63. Maddesinin 1/7/2008 tarihinde, diğer' hükümlerinin 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe gireceğinin hükme bağlandığı, 106. maddesiyle 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun sağlık giderlerinin ödenmesine ilişkin düzenlemenin yer aldığı geçici 139. maddesinin yürürlükten kaldırıldığının anlaşıldığı; dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, 07.07.2008 tarihinde tesis edilen dava konusu işlemin tesis edildiği tarih itibariyle söz konusu Kanunun finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresini düzenleyen 63. maddesi ile Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesinin düzenlendiği 73. maddesi yürürlükte olduğundan ve bu konuyla ilgili kanunda aksine bir hüküm de bulunmadığından uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanunun 101. maddesi uyarınca İş Mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın Görev Yönünden Reddine karar vermiş, bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, müvekkili tarafından yapılan ödemeden, müvekkil adına bankaya yatırılan miktarın mahsubu ile geri kalan 4.711,21 TL'nin ödeme tarihinden itibaren faizi ile birlikte davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'ndan alınması istemiyle 4.2.2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Tokat 1. İş Mahkemesi: 04.03.2010 gün ve E: 2009/281, K: 2010/66 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davanın Kısmen Kabulü ile, 4.670,66 TL'nin ödeme tarihi olan 15.03.2007 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin Reddine karar vermiş; bu kararın Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından temyiz edilmesi üzerine; Yargıtay 21. Hukuk Dairesi: 05.05.2011 gün ve E: 2010/3859, K: 2011/4354 sayı ile, dosyadaki kayıt ve belgelerden, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinin 10.04.2007 tarihli Sağlık Kurulu Raporu ile davacıya kroner arter hastalığı teşhisi nedeniyle ilaçlı stent takılmasının uygun görüldüğü, 16.30.2007 tarihinde stent-implantasyonu yapıldığı, 15.03.2007 tarih ve 12344 sayılı faturaya göre davacının bu tedavi nedeniyle 4.990,00 TL ödemek zorunda kaldığı ve Kurumun davacıya 14.01.2008 tarihinde 278,79 TL ödeme yaptığı, davacının 477810310 emekli sicil numaralı emekli sandığı iştirakçisi olduğu; mahkemelerin görevi ve yargı yolunun "yasa" ile belirlenmiş olduğu, kamu düzenine ilişkin olduğundan yargılamanın her safhasında mahkemece resen nazara alınacağı; 5510 sayılı Yasa'nın geçici 4.maddesindeki, bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı taktirde; iştirakçi iken bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bu Yasa'nın 4.maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların, bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Yasa hükümlerine tabi olarak çalışmış olduğu, bu Yasa'nın 4.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu yasayla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Yasa hükümlerine göre işlem yapılacağının bildirilmiş bulunduğu, T.C Emekli Sandığı sigortalıları veya hak sahipleri arasında 5434 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklarda anılan sandıkça tesis edilen işlemler idari işlem niteliğinde olduğundan, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için açılacak davaların 2577 sayılı Yasa gereğince idari yargı yerinde çözümlenebileceği; 5510 sayılı Yasa'nın 101. Maddesindeki; bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların İş Mahkemelerinde görüleceğine ilişkin düzenlemeler ile mülga 506 sayılı Yasa'nın 134. maddesindeki, bu Yasa'nın uygulamasından doğan uyuşmazlıkların yetkili İş Mahkemelerinde görüleceğine ilişkin düzenleme birlikte değerlendirildiğinde; eldeki davada 5510 sayılı Yasa'nın ve 506 sayılı Yasa hükümlerinin uygulama yerinin bulunmadığı, tedavi giderinin yapıldığı dönem itibariyle mülga 5434 sayılı Yasa uygulamalarından doğan uyuşmazlıklar idari yargının görev alanına girdiğinden, 5434 sayılı Yasa gereğince davaya bakma görevinin idari yargıya ait olduğu açık olduğu halde mahkemece davaya bakmaya idari yargı yeri görevli olduğundan dava dilekçesinin Yargı yolu nedeni ile reddine karar verilmesi gerekirken davanın esası hakkında karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

TOKAT İŞ MAHKEMESİ: 17.01.2012 gün ve E:2011/569, K: 2012/15 sayı ile, Mahkemelerince usul ve yasaya uygun bozma ilamına uyulduğu; yapılan yargılama ve toplanan delillerin değerlendirilmesi neticesinde, 5510 sayılı yasanın ve 506 sayılı yasa hükümlerinin iş bu dava için uygulama yerinin bulunmadığı, tedavi giderinin yapıldığı dönem itibariyle, mülga 5434 sayılı yasa uygulamalarından doğan uyuşmazlıkların idari yargının görev alanına girdiği, 5434sayılı yasa gereğince davaya bakma görevinin

idari yargıya ait bulunduğu gerekçesiyle; yargı yolu nedeniyle dava dilekçesinin Reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 1.10.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde, davalılardan " Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı" yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece; idari yargı dosyasının ise Başkanlık yazısıyla istenilmesi üzerine Mahkememize gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ve Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın sözlü açıklamaları ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, kalp rahatsızlığının tedavisinde kullanılan stent bedelinin ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı işleminin iptali ile noksan ödenen bedelin faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden Gaziosmanpaşa Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinin 10.04.2007 tarihli Sağlık Kurulu Raporu ile, 477810310 sicil numaralı emekli sandığı iştirakçisi olan davacıya kroner arter hastalığı teşhisi nedeniyle ilaçlı stent takılmasının uygun görüldüğü, 16.30.2007 tarihinde stent-implantasyonu yapıldığı, 15.03.2007 tarih ve 12344 sayılı faturaya göre davacının bu tedavi nedeniyle 4.990,00 TL ödemek zorunda kaldığı, davalı Kurumun davacıya 14.01.2008 tarihinde 278,79 TL ödeme yaptığı, davalı İdare tarafından noksan ödenen bedelin faiziyle birlikte tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan,5754 sayılı

Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte emekli kamu personeli olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Samsun 2. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Samsun 2.İdare Mahkemesi'nin 20.11.2008 gün ve E:2008/1162, K:2008/1292 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.10.2012 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.